॥ अकृतव्रण उवाच ॥ दुःखद्वयमिदं भद्रे कतरस्य चिकीर्षसि। प्रतिकर्त्तव्यमबले तत्त्वं वत्से वदस्व मे।
यदि सौभपतिर्भद्रे नियोक्तव्यो मतस्तव। नियोक्ष्यति महात्मा स रामस्त्वद्धितकाम्यया।
अथापगेयं भीष्मं तं रामेणेच्छसि धीमता। रणे विनिर्ज्जितं द्रष्टुं कुर्य्यात्तदपि भार्गवः। ९०८५
सृञ्जयस्य वचः श्रुत्वा तव चैव शुचिस्मिते। यदत्र ते मतं कार्य्यं तदद्यैव विचिन्त्यतां।
॥ अम्बोवाच ॥ अपनीताऽस्मि भीष्मेण भगवन्नविजानता। नाभिजानाति मे भीष्मो ब्रह्मन् शाल्वगतं मनः।
एतद्विचार्य्य मनसा भवानेतद्विनिश्चयं। विचिनोतु यथान्यायं विधानं क्रियतां तथा।
भीष्मे वा कुरुशार्द्दूले शाल्वराजेऽथ वा पुनः। उभयोरेव वा ब्रह्मन् युक्तं यत् तत् समाचर।
निवेदितं मया ह्येतद्दुःखमूलं यथातथं। विधानं तत्र भगवन् कर्त्तुमर्हसि युक्तितः। ९०९०
॥ अकृतव्रण उवाच ॥ उपपन्नमिदं भद्रे यदेवं वरवर्णिनि। धर्म्मं प्रति वचो ब्रूयाः शृणु चेदं वचो मम।
यदि त्वामापगेयो वै न नयेद्गजसाह्वयं। शाल्वस्त्वां शिरसा भीरु गृह्णीयाद्रामचोदितः।
तेन त्वं निर्ज्जिता भद्रे यस्मात्तीताऽसि भाविनि। संशयः शाल्वराजस्य तेन त्वयि सुमध्यमे।
भीष्मः पुरुषमानी च जितकाशी तथैव च। तस्मात् प्रतिक्रिया युक्ता भीष्मे कारयितुं तव।
॥ अम्बोवाच ॥ ममाप्येष सदा ब्रह्मन् हृदि कामोऽभिवर्त्तते। घातयेयं यदि रणे भीष्ममित्येव नित्यदा। ९०९५
भीष्मं वा शाल्वराजं वा यं वा दोषेण गच्छसि। प्रशाधि तं महाबाहो यत्तेऽहं सुदुःखिता।
॥ भीष्म उवाच ॥ एवं कथयतामेव तेषां स दिवसो गतः। रात्रिश्च भरतश्रेष्ठ सुखशीतोष्णमारुता।
ततो रामः प्रादुरासीत् प्रज्वलन्निव तेजसा। शिष्यैः परिवृतो राजन् जटाचीरधरो मुनिः।
धनुष्पाणिरदीनात्मा खड्गं बिभ्रत् परश्वधी। विरजा राजशार्द्दूल सोऽभ्ययात् सृञ्जयं नृपं।
ततस्ते तापसा दृष्ट्वा स च राजा महातपाः। तस्थुः प्राञ्जलयो राजन् सा च कन्या तपस्विनी। १००००
पूजयामासुरव्यग्रा मधुपर्केण भार्गवं। अर्चितश्च यथान्यायं निषसाद सहैव तैः।
ततः पूर्व्वव्यतीतानि कथयन्तौ स्म तावुभौ। आसातां जामदग्न्यश्च सृञ्जयश्चैव भारत।
तथा कथाऽन्ते राजर्षिर्भृगुश्रेष्ठं महाबलं। उवाच मधुरं काले रामं वचनमर्थवत्।
रामेयं मम दौहित्री काशिराजसुता प्रभो। अस्याः शृणु यथातत्त्वं कार्य्यं कार्य्यविशारद।
परमं कथ्यताञ्चेति तां रामः प्रत्यभाषत। ततः साऽभ्यागमद्रामं ज्वलन्तमिव पावकं। १००५
ततोऽभिवाद्य चरणौ रामस्य शिरसा उभौ। स्पृष्ट्वा पद्मदलाभाभ्यां पाणिभ्यामयतः स्थिता।
रुरोद सा शोकवती बाष्पव्याकुललोचना। प्रपेदे शरणञ्चैव शरण्यं भृगुनन्दनं।
॥ राम उवाच ॥ यथा त्वं सृञ्जयस्यास्य तथा मे त्वं नृपात्मजे। ब्रूहि यत्ते मनोदुःखं करिष्ये वचनं तव।
॥ अम्बोवाच ॥ भगवञ्छरणं त्वद्य प्रपन्नाऽस्मि महाव्रत। शोकपङ्कार्णवान्मग्नां घोरादुद्धर मां विभो।
॥ भीष्म उवाच ॥ तस्याश्च दृष्ट्वा रूपञ्च वपुश्चाभिनवं पुनः। सौकुमार्य्यं परञ्चैव रामश्चिन्तापरोऽभवत्। १०१०
किमियं वक्ष्यतीत्येवं विममर्ष भृगूद्वहः। इति दध्यौ चिरं रामः कृपयाऽभिपरिप्लुतः।
कथ्यतामिति सा भूयो रामेणोक्ता शुचिस्मिता। सर्व्वमेव यथातत्त्वं कथयामास भार्गवे।